

Sứ điệp của ĐTC Phanxicô cho Mùa Chay 2024

Đức Thánh Cha khuyến khích chúng ta suy niệm cầu nguyện về hành trình từ nô lệ đến tự do khi chuẩn bị cho Tuần Thánh.

“Trong Mùa Chay, hành động cũng có nghĩa là dừng lại: dừng lại để cầu nguyện, để đón nhận lời Chúa, dừng lại như người Samaria dừng lại trước sự hiện diện của một người anh chị em bị thương.”

28-02-2024

Anh chị em thân mến!

Khi Thiên Chúa mặc khải về Người, thông điệp của Người luôn là thông điệp tự do: *“Ta là Đức Chúa, Thiên Chúa của người, đã đưa người ra khỏi đất Ai Cập, khỏi cảnh nô lệ.”* (Xh 20,2) Đây là những lời mở đầu Mười Điều Răn được ban cho ông Môsê trên Núi Sinai. Những người nghe những lời này biết rõ về cuộc xuất hành mà Thiên Chúa đang nói đến: kinh nghiệm nô lệ vẫn còn đè nặng trên thân xác họ. Trong sa mạc, họ đã nhận được "Mười Lời" như một con đường dẫn đến tự do. Chúng ta gọi đó là “các điều răn”, để nhấn mạnh sức mạnh của tình yêu mà Thiên Chúa dùng để dạy dỗ dân Người. Lời kêu gọi đi đến tự do là một lời kêu gọi đòi hỏi, khát khe. Nó không thể được đáp lại chỉ qua một biến cố, nhưng được thực hiện trọn vẹn trong một hành trình. Giống như dân Israel trong sa mạc vẫn bám chặt lấy Ai Cập – thực ra, họ thường luyến tiếc quá

khứ và lăm bắm chống lại Đức Chúa và chống lại ông Môsê – thì ngày nay dân Chúa cũng mang trong lòng những mối ràng buộc đê nặng tâm hồn mà họ phải chọn từ bỏ. Chúng ta nhận ra điều đó khi chúng ta thiếu hy vọng và lang thang trong cuộc đời như thể đang ở trong hoang địa, như không có một miền đất hứa để cùng nhau hướng đến. Mùa Chay là thời gian ân sủng, trong đó sa mạc một lần nữa trở thành - như ngôn sứ Ôsê đã loan báo - nơi của tình yêu ban đầu (x. Os 2,16-17). *Thiên Chúa giáo dục dân Người để họ thoát khỏi cảnh nô lệ và trải nghiệm quá trình chuyển đổi từ sự chết sang sự sống.* Như một chàng rể, Người lại kéo chúng ta đến với Người và thì thầm những lời yêu thương vào trái tim chúng ta.

Cuộc xuất hành từ nô lệ đến tự do không phải là một hành trình trừu tượng. Để Mùa Chay của chúng ta cũng trở nên cụ thể, bước đầu tiên là

muốn nhìn thấy thực tế. Khi Chúa gọi ông Môsê từ bụi gai đang cháy và nói với ông, ngay lập tức Người mặc khải Người là Thiên Chúa - Đấng nhìn thấy và trên hết là lắng nghe: *“Ta đã thấy rõ cảnh khổ cực của dân Ta bên Ai Cập, Ta đã nghe tiếng chúng kêu than vì bọn cai hành hạ. Phải, Ta biết các nỗi đau khổ của chúng. Ta xuống giải thoát chúng khỏi tay người Ai Cập, và đưa chúng từ đất ấy lên một miền đất tốt tươi, rộng lớn, miền đất tuôn chảy sữa và mật.”* (Xh 3,7-8)

Ngay cả ngày nay, tiếng kêu than của nhiều anh chị em bị áp bức đã thấu tới tận trời. Chúng ta hãy tự hỏi: tiếng kêu than ấy có thấu đến chúng ta không? Nó có đánh động chúng ta không? Nó có làm chúng ta cảm động không? Nhiều yếu tố khiến chúng ta xa cách nhau, phủ nhận tình anh em vốn nối kết chúng ta từ thuở ban đầu.

Trong chuyến viếng thăm của tôi đến Lampedusa, tôi đã phản đối việc toàn

cầu hóa của sự thờ ơ bằng hai câu hỏi đang ngày càng trở nên hợp thời hơn bao giờ hết: "*Người đang ở đâu?*" (St 3,9) và "*Anh/em người đang ở đâu?*" (St 4,9). Hành trình Mùa Chay sẽ cụ thể nếu khi nghe lại những câu hỏi này, chúng ta nhận ra rằng ngày nay chúng ta vẫn còn nằm dưới ách thống trị của Pharaô. Đó là sự thống trị khiến chúng ta kiệt sức và tê liệt. Đó là một mô hình tăng trưởng chia rẽ chúng ta và đánh cắp tương lai của chúng ta. Trái đất, không khí và nước bị ô nhiễm, nhưng tâm hồn cũng bị ô nhiễm. Thực ra, mặc dù Bí tích Rửa Tội bắt đầu tiến trình giải thoát của chúng ta, nhưng trong lòng chúng ta vẫn còn nổi nhớ nhung không thể giải thích được về tình cảnh nô lệ. Nó giống như sự thu hút hướng tới sự an toàn của những thứ quen thuộc, gây tổn hại đến tự do của chúng ta.

Tôi muốn chỉ ra cho anh chị em, trong câu chuyện Xuất Hành, một chi

tiết không kém quan trọng: chính Thiên Chúa là Đấng nhìn thấy, cảm động và giải thoát; Israel không yêu cầu điều đó. Pharaô bóp nghẹt những giấc mơ, chặn tầm nhìn lên trời cao, khiến cho thế giới này, nơi phẩm giá con người bị chà đạp và những mối ràng buộc đích thực bị phủ nhận, có vẻ sẽ không bao giờ có thể thay đổi. Pharaô cột chặt mọi thứ với mình. Chúng ta hãy tự hỏi: Tôi có muốn một thế giới mới không? Tôi có sẵn sàng bỏ lại đằng sau những thỏa hiệp với thế giới cũ không? Chúng tôi của nhiều anh em giám mục và đông đảo những người hoạt động vì hòa bình và công lý ngày càng thuyết phục tôi rằng chúng ta cần đấu tranh chống lại sự thiếu hy vọng, vốn cản trở những giấc mơ và những tiếng kêu thầm lặng vươn tới trời cao và lay động trái tim Thiên Chúa. Sự thiếu hy vọng này không khác gì nỗi hoài niệm về cảnh nô lệ đã làm dân Israel tê liệt trong sa mạc và ngăn cản họ tiến về phía trước. Cuộc xuất hành có

thể bị gián đoạn: nếu không thì không thể giải thích được tại sao một nhân loại đã đạt đến ngưỡng của tình huynh đệ đại đồng và trình độ phát triển khoa học, kỹ thuật, văn hóa và pháp lý có khả năng bảo đảm phẩm giá cho mọi người, lại đang mò mẫm trong bóng tối của những bất bình đẳng và xung đột.

Thiên Chúa không hề mệt mỏi vì chúng ta. Chúng ta hãy đón nhận Mùa Chay như khoảng thời gian mạnh mẽ mà Lời Chúa lại được ngỏ với chúng ta: *“Ta là Đức Chúa, Thiên Chúa của ngươi, đã đưa ngươi ra khỏi đất Ai Cập, khỏi cảnh nô lệ.”* (Xh 20,2) Đó là *thời gian hoán cải, thời gian tự do*. Chính Chúa Giêsu, như chúng ta nhớ hằng năm vào Chúa nhật thứ nhất Mùa Chay, đã được Thánh Thần thúc đẩy vào sa mạc để chịu thử thách trong tự do. Suốt bốn mươi ngày, Người sẽ ở trước mặt chúng ta và ở với chúng ta: Người là Ngôi Con nhập thể. Không giống như Pharaô,

Thiên Chúa không muốn có các thần dân, nhưng Ngài cần những người con. Sa mạc là nơi sự tự do của chúng ta có thể trưởng thành để trở nên một quyết tâm cá nhân rằng mình sẽ không rơi trở lại tình trạng nô lệ nữa. Trong Mùa Chay, chúng ta tìm thấy những tiêu chuẩn công lý mới và một cộng đoàn để cùng tiến bước trên nẻo đường chưa từng đi.

Tuy nhiên, việc đó đòi hỏi một cuộc chiến đấu: sách Xuất hành và những cơn cám dỗ của Chúa Giêsu trong sa mạc cho chúng ta thấy điều này rất rõ ràng. Những lời dối trá của ma quỷ chống lại tiếng nói của Thiên Chúa, Đấng phán: *“Con là Con yêu dấu của Cha”* (Mc 1,11) và *“Người sẽ không có thần nào khác ngoài trừ Ta”* (Xh 20,3). Đáng sợ hơn Pharaô là những thần tượng chúng ta dựng lên trong lòng mình: chúng ta có thể xem chúng như tiếng ma quỷ trong lòng chúng ta. Ta làm được mọi sự, ta được mọi người ngưỡng mộ, ta thống

trị người khác: mỗi người đều ý thức sức quyến rũ của những lời nói dối này trong lòng mình. Đó là con đường quen thuộc. Ta có thể trở nên gắn bó với tiền bạc, với những dự án, ý tưởng, mục tiêu, với địa vị của mình, với một truyền thống, thậm chí với một số người. Thay vì giúp ta tiến bước, chúng làm ta tê liệt. Thay vì gặp gỡ, chúng tạo ra xung đột. Tuy nhiên, cũng có một nhân loại mới, một dân tộc những người nhỏ bé và khiêm hạ, không khuất phục trước sức quyến rũ của sự dối trá. Trong khi những người phục vụ các ngẫu tượng trở nên giống chúng - câm, mù, điếc và bất động (x. Tv 114,4), thì những người có tinh thần nghèo khó lại cởi mở và sẵn sàng: một sức mạnh tốt lành thầm lặng chữa lành và nâng đỡ thế giới.

Đây là lúc hành động, và trong Mùa Chay, *hành động cũng có nghĩa là dừng lại*. Dừng lại trong cầu nguyện, để đón nhận Lời Chúa, và dừng lại

như người Samaria, *trước sự hiện diện của người anh em bị thương.*

Tình yêu Thiên Chúa và tình yêu tha nhân là một tình yêu duy nhất.

Không có các thần nào khác có nghĩa là dừng lại trước sự hiện diện của Thiên Chúa, bên cạnh thân xác của tha nhân. Vì thế, cầu nguyện, bác ái và ăn chay không phải là ba việc làm độc lập, mà là một hành động cởi mở và từ bỏ duy nhất: từ bỏ những thần tượng đang đè nặng chúng ta, từ bỏ những ràng buộc đang giam cầm chúng ta. Khi ấy, trái tim teo tóp và cô độc sẽ sống lại. Vì thế, hãy chậm lại và dừng lại! Chiều kích chiêm niệm của đời sống mà Mùa Chay giúp chúng ta tái khám phá, sẽ phát sinh những nguồn năng lượng mới. Trong sự hiện diện của Thiên Chúa, chúng ta trở thành anh chị em, nhạy cảm với nhau hơn: thay vì những mối đe dọa và kẻ thù, chúng ta tìm thấy những người bạn đồng hành. Đó là ước mơ của Chúa, là miền đất hứa

mà chúng ta cùng nhau đi tới một khi bỏ cảnh nô lệ lại sau lưng.

Hình thức hiệp hành của Giáo Hội mà chúng ta đang tái khám phá và vun trồng trong những năm tháng này gợi ý rằng Mùa Chay cũng là *thời gian của những quyết định cộng đoàn*, của những quyết định lớn nhỏ đang lội ngược dòng. Những quyết định ấy có khả năng thay đổi cuộc sống hàng ngày của các cá nhân và khu vực, chẳng hạn như thói quen mua sắm, mối quan tâm dành cho thiên nhiên, hoặc nỗ lực hòa nhập những người không được nhìn đến hoặc bị coi thường. Tôi mời gọi mọi cộng đoàn Kitô hữu hãy làm điều này: hãy tạo cho các tín hữu những giây phút để họ nhìn lại lối sống của mình; hãy dành thời gian để xét lại sự hiện diện của người Kitô hữu trong xã hội và những đóng góp để cải thiện xã hội. Khốn cho chúng ta nếu việc sám hối của Kitô hữu chúng ta giống như loại sám hối đã khiến Chúa Giêsu buồn

lòng. Người cũng nói với chúng ta: *“Anh em chớ làm bộ rầu rĩ như bọn đạo đức giả: chúng làm cho ra vẻ thiếu nã, để thiên hạ thấy là chúng ăn chay.”* (Mt 6,16) Thay vào đó, hãy để người khác nhìn thấy những gương mặt vui tươi, để họ ngửi thấy mùi hương của tự do và trải nghiệm thứ tình yêu làm cho mọi thứ trở nên mới mẻ, bắt đầu từ những người bé nhỏ nhất và gần gũi chúng ta nhất. Điều này cần xảy ra trong từng cộng đoàn Kitô hữu chúng ta.

Chính trong phạm vi thực hành hoán cải của Mùa Chay mà nhân loại đang lo âu sẽ nhận ra sự bùng nổ của tính sáng tạo, của một tia sáng *hy vọng mới*. Cho phép tôi lặp lại với anh chị em những lời đã nói với giới trẻ tôi gặp ở Lisbon mùa hè vừa rồi: "Hãy tìm kiếm và sẵn sàng mạo hiểm. Vào thời điểm lịch sử này, chúng ta đang đối diện với những thách đố to lớn; chúng ta đang nghe tiếng van nài đau khổ của rất nhiều người. Chúng

ta đang chứng kiến cuộc chiến tranh thế giới thứ ba diễn ra từng phần. Nhưng hãy can đảm để nhìn thế giới chúng ta không phải đang hấp hối nhưng đang trong quá trình khai sinh; không phải ở cuối, nhưng ở đầu một chương lịch sử vĩ đại mới. Chúng ta cần phải can đảm để nghĩ như thế.” (*Diễn từ dành cho sinh viên đại học, ngày 3 tháng 8 năm 2023*) Đó là lòng can đảm của sự hoán cải, được nảy sinh từ việc thoát khỏi cảnh nô lệ. Niềm tin và tình yêu sẽ nắm lấy tay “đứa trẻ hy vọng”. Chúng sẽ dạy nó bước đi, và đồng thời, nó sẽ kéo chúng tiến lên phía trước. [1]

Tôi chúc lành cho tất cả anh chị em và hành trình Mùa Chay của anh chị em.

*Roma, Đền thờ Thánh Gioan
Laterano, ngày 3 tháng 12 năm 2023,
Chúa nhật I Mùa Vọng.*

Phanxicô

[1] X. Ch. Péguy, *Il portico del mistero della seconda virtù*, Milano 1978, 17-19.

---

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/vi-vn/article/su-diep-cua-dtc-phanxico-cho-mua-chay-2024/> (16-03-2026)